

SAŅEMTĀS SŪDZĪBAS , UN IESNIEGUMI 2023

KONKURENCES PADOMES PIENĒMTIE LĒMUMI PAR
SAŅEMTAJĒM IESNIEGUMIEM

Saņemtās sūdzības un iesniegumi

saņemts iesniegums
Konkurences padomē

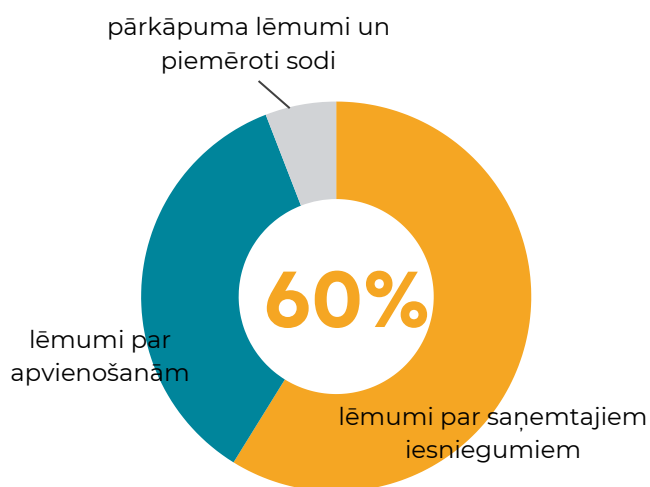
eksperti veic priekšizpēti/
situācijas analīzi

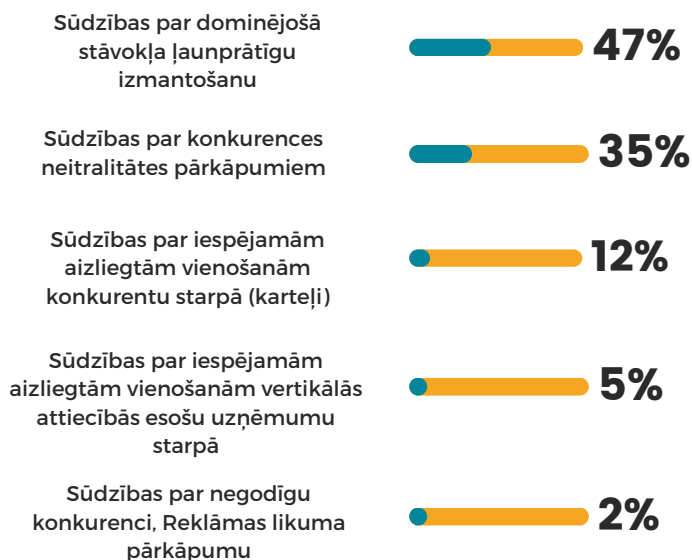
Izmantojot Lietu prioritizācijas
stratēģiju, kategorizē iesniegumus

Padome lemj, kā efektīvāk
novērst iespējamu
pārkāpumu

2023. gadā Padome pieņēma
**40 lēmumus par saņemtajiem
iesniegumiem**

Konkurences padomes lēmējinstītūcija – Padome

KP priekšsēdētājs un četri padomes locekļi

Padomei ir pienākums pieņemt lēmumus par
iestādē saņemtajiem iesniegumiem

Izmantojot Lietu prioritizācijas stratēģiju, KP
kategorizē iesniegumus

4

pabeigtas
pārkāpumu lietas

+2

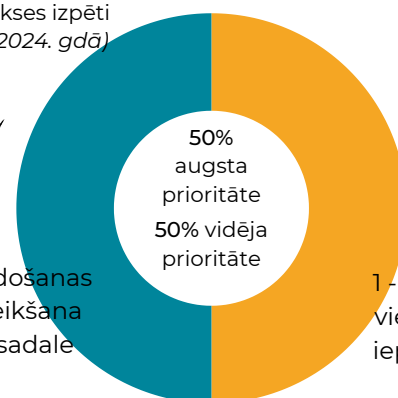
ierosina pārkāpuma lietu
vai konkurenci
ierobežojošas prakses izpēti
(izpēte turpinās 2024. gādā)

26

novērs iespējamo
pārkāpumu ar
brīdinājumu,
pārrunām

39

neierosina lietu
nepietiekamu pierādījumu
dēļ, taču sniedz atbildi par
sūdzībā izcelto problēmu
pēc būtības

1- tālākpārdošanas
cenas noteikšana
un tirgus sadale

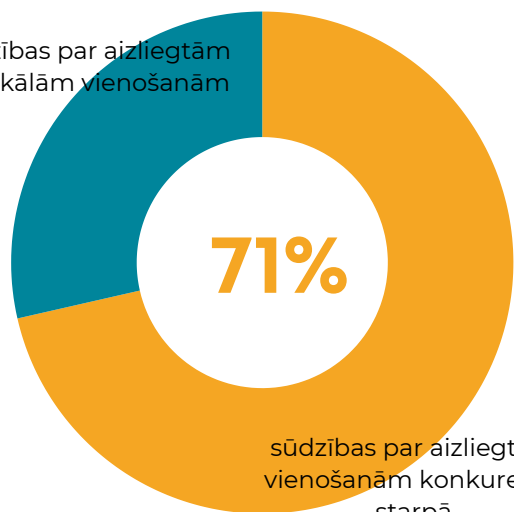
1- aizliegtas
vienošanās
iepirkumos

Sūdzības par aizliegtām vienošanās

Kartelis - aizliegta horizontāla vienošanās starp konkurentiem.

Starp uzņēmumiem, kas pārstāv atšķirīgus ražošanas vai izplatīšanas līmeņus (piemēram, ražotājs un vairumtirgotājs vai vairumtirgotājs un mazumtirgotājs) var pastāvēt **vertikāla aizliegta vienošanās**.

sūdzības par aizliegtām vertikālām vienošanās

sūdzības par aizliegtām vienošanās konkurentu starpā

AIZLIEGTS VIENOTIES PAR:

Cenām
cenas veidošanas noteikumi

Ražošanu
apjomi, realizācija

Tirgus sadali
teritorija, klienti

Iepirkumiem
piedalīšanās, nepiedalīšanās, iepirkuma noteikumi

“ Ja iespējamais pārkāpums nav atkārtots un nav ietekmējis būtisku tirgus un sabiedrības daļu, iestāde piemēro "Konsultē vispirms" principu, pārkāpumu novēršot ar brīdinājumu bez formālas lietas ierosināšanas. ”

NOZARES

degvielas mazumtirdzniecība

interneta pakalpojumi

ēku būvniecība

skaidras naudas pārvedumi

mēbeļu tirdzniecība

tūrisma pakalpojumi

horizontālas vienošanās

DEGVIELAS MAZUMTIRDZNIECĪBA

Konkurences padome (KP) saņēma iesniegumu no privātpersonas, ka **degvielas mazumtirgotāji vienlaikus sociālajās platformās ir publicējuši ziņas par samazinātām degvielas cenām, kas rada aizdomas par aizliegtu vienošanos.**

Pakalpojumu sniedzēju piedāvātās cenas un akcijas ir publiski pieejamas līdz ar to gan patērētājiem, gan arī pakalpojuma sniedzējiem ir salīdzinoši viegli sekot līdzi cenu izmaiņām, tostarp akcijām. KP norādīja, ka tirgus dalībnieki var brīvi pielāgoties tirgus situācijai, t.sk., pēc publiski pieejamās konkurentu cenu novērtēšanas, samazināt savu cenu vai iniciēt un publicēt līdzīga veida akcijas.

Apstākļi, ka tirgus dalībnieki ar īsu laika intervālu publicē savos sociālo tīklu profilos publikācijas ar atļaidēm, ir loģiski izskaidrojams ar to, ka degviela tā viendabības un neaizstājamības ar citiem produktiem dēļ ir viegli salīdzināma un monitorējama. Tirgus ir caurskatāms un konkurenti monitorē citu tirgus dalībnieku piedāvātās cenas, tādējādi var ātri reaģēt uz to veiktajām izmaiņām.

Šādas un līdzīga satura akcijas ar zināmu regularitāti ir novērotas jau iepriekš un līdz ar to tās ir prognozējamas. Turklāt akciju publikācijās teksti un attēli tiek izmantoti vairākkārtīgi ar nelielām korekcijām, kas ļauj akcijas materiālus pielāgot ievērojami īsā laikā.

Tādējādi iesniegumā norādītie **apstākļi pirmšķietami neliecina par karteļa vienošanos degvielas mazumtirgotāju starpā.**

ĒKU BŪVNICĪBA

KP saņēma iesniegumu no privātpersonas par to, ka iepirkumu komisija, vērtējot būvniecības uzņēmumu piedāvājumus, ir **radījusi labvēlīgus apstākļus konkrētam iepirkuma pretendenta.**

KP secināja, ka iesniegumā norādītās pārkāpuma pazīmes ir loģiski izskaidrojamas. Piemēram, iepirkuma nolikuma izstrādes laikā ir notikušas konsultācijas starp būvprojekta izstrādāju un pasūtītāju, kā arī pretendenta pirms līguma parakstīšanas, lai saskaņotu līguma gala redakcijas pielikumu, tika nosūtītas būvniecības tāmes.

KP, izvērtējot iesniegumā norādīto un papildus iegūto informāciju, secina, ka **nav konstatējamas pazīmes, kas liecinātu par pretendentu darbību saskaņošanu, kas būtu vērtējamas Konkurences likumā 11. panta pirmās daļas kontekstā.**

KP saņēma iesniegumu no privātpersonas par 2022. gada izskaņā izsludinātu iepirkumu, kurā **piedalījās atsevišķi tirgus dalībnieki, kas 2021. gadā tika sodīti par dalību t.s. "būvnieku karteļa" lietā.**

2021. gadā KP konstatēja desmit būvniecības uzņēmumu ilggadēju aizliegtu vienošanos būvniecības nozarē, un par īstenoto konkurences tiesību pārkāpumu uzņēmumiem tika piemērots naudas sods kopumā 16 miljonu eiro apmērā un liegums piedalīties publiskajos iepirkumos.

Taču 2022. gadā, kad iepirkums tika izsludināts, normatīvais regulējums noteica, ka no iepirkuma ir izslēdzami pretendenti, kad KP lēmums par aizliegtu vienošanos ir stājies spēkā. Ņemot vērā, ka atsevišķi uzņēmumi lēmumu pārsūdzēja tiesā, aizliegums piedalīties iepirkumos nav spēkā, kamēr KP lēmums vairs nav pārsūdzams un ir stājies spēkā.

2023. gadā stājās spēkā jauni grozījumi Publisko iepirkumu likumā par uzņēmumu izslēgšanu no iepirkumiem par iespējamiem konkurences pārkāpumiem. Tie nosaka, ka pasūtītājs ir tiesīgs izslēgt pretendētus no iepirkumiem, ja pastāv pietiekami pārliecinošas norādes par konkurenci ierobežojošas vienošanās pazīmēm konkrētā iepirkumā vai jābūt informācijai par kompetentās iestādes lēmumu, ar kuru pretendents atzīts par vainīgu konkurences tiesību pārkāpumā.

Taču, ņemot vērā, ka **konkrētais iepirkums izsludināts 2022. gadā, pasūtītājs drīkst piemērot pretendentu izslēgšanas noteikumus, kas bija spēkā 2022. gadā.** Jaunajos iepirkumos, kas izsludināti no 2023. gada, pasūtītājs var piemērot plašākus pretendentu izslēgšanas kritērijus, kas definēti Publisko iepirkumu likuma 2023. gada redakcijā.

horizontālas vienošanās

INTERNETA PAKALPOJUMI

KP saņēma iesniegumu no privātpersonas par interneta pakalpojumu sniedzējiem un to piedāvāto interneta kvalitāti, norādot, ka **pakalpojumu sniedzēji gadiem, visticamāk, ir vienojušies par interneta kvalitātes neuzlabošanu.**

Tas vien, ka interneta ātrums, t.sk. savstarpējos līgumos starp Interneta pakalpojuma sniedzēju un klientu garantētais interneta ātrums, ir noteikts neliels vai nepietiekošs, nevar kalpot par pamatu apgalvojumam, ka Interneta pakalpojumu sniedzēju starpā pastāv aizliegta vienošanās, kas, iespējams, paredzētu iespējamu investīciju neveikšanu infrastruktūras attīstībai.

Pastāv dažādi šķēršļi straujākai pārklājuma attīstībai, piemēram, tas atkarīgs no pašvaldību spējas nodrošināt atbilstošas un nepieciešamas vietas torņu uzstādīšanai, piemēram, zemes vienības, un vienlaikus no konkrētajā pašvaldībā dzīvojošo iedzīvotāju atbalsta, lai šajās teritorijās tiek uzstādīti elektroniskie sakaru balsti (torņi).

KP sagatavotajā atbildē iesniedzējam papildus norādīja, ka Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (SPRK) atbilstoši savai kompetencei, tostarp, uzrauga arī elektronisko sakaru pakalpojumu sniegšanu un veic arī elektronisko sakaru pakalpojumu kvalitātes uzraudzību, veicot mērījumus, apkopjot mērījumu rezultātus un analizējot iesniegtos datus.

Aizliegtu vienošanos pazīmes netika konstatētas.

MĒBEĻU TIRDZNIECĪBA

KP saņēma iesniegumu no pašvaldības kapitālsabiedrības par **mēbeļu tirgotāja piedāvātajām preču cenām, tajā skaitā uzcenojumu, tās organizētajā iepirkumā.**

Iepirkuma rīkotājs norādīja, ka mēbeļu tirgotājs iepirkumā piedāvājis cita tirgotāja mēbeles, kas pats nepiedalās iepirkumā, ar būtiski uzcenojumu.

KP skaidro, ka iepirkuma pretendents nav aizliegts veidojot savu piedāvājuma cenu, tostarp uzlikt uzcenojumu, kādai no piedāvājumā ietvertajām precēm pēc pretendenta paša ieskatiem.

Pretendenta piedāvājuma cena nenorāda uz Konkurences likuma 11. panta pārkāpumu, ja nav novērotas citas pazīmes, piemēram, abi tirgotāji kopīgi piedalās vienos un tajos pašos iepirkumos, kur pie viena pasūtītāja regulārs konkursu uzvarētājs ir viens, bet pie cita pasūtītāja regulārs uzvarētājs ir otrs tirgotājs.

vertikālas vienošanās

SKAIDRAS NAUDAS PĀRVEDUMI

KP noslēdza padziļinātu izpēti par konkurences apstākļiem starptautisko skaidras naudas pārvedumu tirgū, tostarp vērtējot VAS "Latvijas Pasts" un Western Union noslēgtās vienošanās atbilstību konkurences tiesībām.

Izpētes ietvaros KP secināja, ka starp "Latvijas Pastu" un Western Union noslēgtajā vienošanās ir bijis iekļauts ekskluzivitātes nosacījums jeb viena zīmola izplatīšanas noteikums, kas liedza "Latvijas Pastam" slēgt līgumus ar skaidras naudas pārvedumu pakalpojumu sniedzējiem, kuri konkurē ar Western Union.

Veicot vienošanās padziļinātu juridisku un ekonomisku izvērtējumu, KP secināja, ka attiecīgie noteikumi ir vērtējami kā vertikāla vienošanās, kas varētu būt pretrunā Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 1. punktam un Konkurences likuma 11. panta pirmajai daļai. KP ieskatā, vienošanās varēja mazināt konkurenci starp dažādiem skaidras naudas pārvedumu pakalpojumu sniedzējiem, tādējādi radot negatīvas sekas arī patērētājiem, piemēram, samazinātas pakalpojumu sniedzēju izvēles iespējas un augstākas pakalpojumu cenas.

Vienlaikus KP nolēma **neierosināt formālu pārkāpuma lietu, bet gan situāciju risināt pārrunu ceļā**, izmantojot "Konsultē vispirms" principu. Šāda pieeja, ievērojot konkrētā jautājuma izvērtējuma komplicēto raksturu, ļāva efektīvāk KP atjaunot brīvu konkurenci tirgū.

Pašlaik konkrētie ekskluzivitātes nosacījumi no līguma starp "Latvijas Pastu" un Western Union ir izslēgti un tādējādi konkurences tiesību pārkāpuma risks ir novērsts.

Papildus KP atgādina, ka valstij un tās kapitālsabiedrībām ir **pienākums sadarbības partnerus izvēlēties, pamatojoties uz konkurenci veicinošiem un atklātiem kritērijiem**, kas ļautu realizēt Valsts pārvaldes likumā ietvertu labas pārvaldības principu. Tādā veidā var tikt novērsta arī potenciālas neatbilstības Konkurences likuma 14.1 panta pirmajai daļai, kas aizliedz valsts un pašvaldību kapitālsabiedrībām diskriminēt tirgus dalībniekus, radot atšķirīgus konkurences apstākļus. Proti, valstij un tās kapitālsabiedrībām ir pienākums veikt rūpīgu izvērtējumu attiecībā uz to, ar kuriem komersantiem sadarboties, un, ja nepieciešams, arī rīkot atklātus konkursus, kas ļautu objektīvā ceļā izvēlēties vislabākos sadarbības partnerus.

TŪRISMA PAKALPOJUMI

KP saņēma vairākus iesniegumus par aģentu darbību tūrisma nozarē, kuros tika lūgts **izvērtēt aģentu nolīgumu atbilstību Konkurences likumam**.

Kompleksos tūrisma pakalpojumus drīkst sniegt tūrisma operators, bet tos pārdot vai piedāvāt pārdošanai ir atļauts kā tūrisma operatoram, tā **tūrisma aģentam**, ja tas ir reģistrējis savu komercdarbību un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā saņēmis speciālo atļauju jeb licenci.

Sadarbība starp tūrisma operatoru un citu tirgus dalībnieku - aģentu - var tikt vērtēta ne vien atbilstoši nacionālajām konkurences tiesību normām (**vērtējot, vai sadarbība nesatur aizliegtas vertikālas vienošanās pazīmes**), bet arī saskaņā ar Eiropas Savienības konkurences tiesībām.

Ir gadījumi, kad aģenti darbojas kā cita tirgus dalībnieka **pilnvarotā persona**, tādējādi veidojot vienu ekonomisko vienību, kas tirgū rīkojas vienoti. Pilnvarotais aģents seko tirgus dalībnieka norādēm un par tā darbībām ir atbildīgs tirgus dalībnieks, kurš to ir pilnvarojis. Šādos gadījumos tirgus dalībnieku sadarbība nav vērtējama kā iespējama aizliegta vertikāla vienošanās.

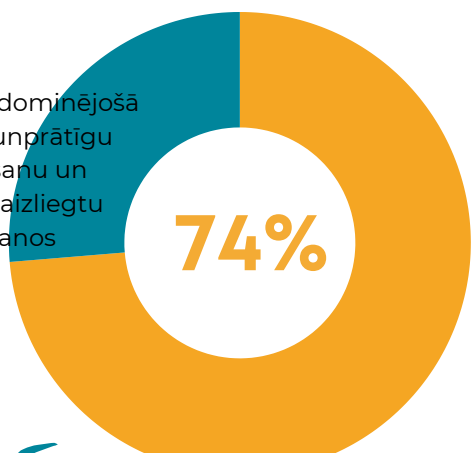
Ja aģenta nolīguma ietvaros finansiālos vai komerciālos riskus, galvenokārt, uzņemas aģents, var secināt, ka **aģents darbojas kā neatkarīgs izplatītājs**. Tādā gadījumā savstarpējai sadarbībai ir jābūt saskaņā ar konkurences tiesībās atļautajām normām, un šādas sadarbības ir vērtējamas Konkurences likuma 11. panta pirmās daļas vai Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 1.punkta tvērumā.

Attiecībā uz noslēgto vienošanos tūrisma operatora un aģenta starpā, par kuru KP saņēma sūdzību, tika secināts, ka vienošanās ir vērtējama kā aģenta līgums. Ņemot vērā, ka tūrisma operators nedarbojas kā neatkarīgs izplatītājs, bet gan kā pilnvarota persona, **uz to sadarbību nav attiecināms Konkurences likuma un Līguma par Eiropas Savienības darbību regulējums**.

Sūdzības par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu

Konkurences likums aizliedz lieliem, dominējošiem uzņēmumiem ar tirgus varu ierobežot vai deformēt konkurenci par sliktu patērētājiem un citiem tirgus dalībniekam.

sūdzības par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu un vienlaikus aizliegtu vienošanos

sūdzības tikai par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu

Uzņēmums drīkst būt liels

Nedrīkst izmantot to, ka ir liels

AIZLIEGTS

Atteikums slēgt darījumu

Netaisnīgu noteikumu uzspiešana

Nevienādi nosacījumi ekvivalentos darījumos

Preču sasaistīšana

Lai konstatētu uzņēmuma dominējošo stāvokli, ir jānovērtē konkrētā tirgus dalībnieka tirgus vara konkrētās preces un ģeogrāfiskajā tirgū.

NOZARES

daudzdzīvokļu māju projektu attīstība

tiešsaistes salīdzināšanas rīki

dabasgāzes mazumtirdzniecība

taksometru pārvadājumi

preses izdevumu izplatīšana

elektroenerģijas tirgus

telefonu tirdzniecība

dzelzceļa kravu pārvadājumi

apdrošināšana

kvalifikācijas celšanas kursi

maksājumu sistēmas nodrošināšana

šķirnes suņu tirdzniecība

audio produktu tirdzniecība

dominējošais stāvoklis

DAUDZDZĪVOKĻU MĀJU PROJEKTU ATTĪSTĪBA

KP saņēma kādas privātpersonas sūdzību par **nekustamo īpašumu attīstītāja Latvijā darbībām**, pieņemot vienpusēju lēmumu noslēgt līgumu ar dzīvojamās mājas pārvaldnieku, kā arī nodotot mājas pārvaldniekam elektrotīklu operatora tiesības.

KP izpētē secināja, ka Latvijas teritorijā atrodas vairāki aktīvi daudzdzīvokļu māju attīstītāji, kuru ieņēmumi un pārdoto dzīvokļu skaits ir līdzvērtīgs attīstītājam, par kuru saņemta sūdzība. Līdz ar to, KP ieskatā, tirgus dalībnieks pirmšķietami **neatrodas dominējošā stāvoklī daudzdzīvokļu mājoķļu projektu attīstīšanas tirgū Latvijas teritorijā**, tāpēc tā darbības nav vērtējamās kontekstā ar Konkurences likumā noteiktajām dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma normām.

TAKSOMETRU PĀRVADĀJUMI

2023. gadā KP saņēma vairākas sūdzības no tirgus dalībniekiem un individuālajiem komersantiem, kuri nodrošina **taksometru pakalpojumus, izmantojot tiešsaistes aplikāciju kientu piesaistei**, saziņai ar klientiem un norēķiniem par braucienu. Taksometru pakalpojumi sniedzēji norādīja, ka aplikācija tiek nesamērīgi samazināti noteiktie tarifi pasažieriem, bet paaugstināta komisijas maksa par lietotnes izmantošanu taksometru vadītājiem.

KP ieskatā, uzņēmumam, kas nodrošina aplikācijas darbību, pieder liela tirgus varu, kas pirmšķietami norāda uz **tā dominējošo pozīciju tirgū**.

KP izpētē secināja, ka tirgū darbojas arī citas līdzvērtīgas platformas, kuras var izmantot taksometru pakalpojumu nodrošināšanai, turklāt par zemāku komisijas maksu.

KP nekonstatēja, ka konkrētā aplikācija, palielinot komisijas maksu taksometru vadītājiem un samazinot tarifus pasažieriem, darbotos veidā, kas varētu rezultēties netaisnīgā rīcībā pret pārvaldātājiem vai tirgus dalībnieku izslēgšanā no tirgus.

Tādējādi KP secināja, ka uzņēmuma, par kuru saņemtas sūdzības, darbībās pirmšķietami **nav saskatāmas pārkāpuma sastāva pazīmes**.

TELEFONU TIRDZNICĪBA

KP saņēma sūdzību par vienu **telekomunikāciju pakalpojumu sniedzēja Latvijā un telefona ražotāja darbībām**, atsakot klientam viedtālruna ekrāna garantijas izmantošanu, ja klients nav iegādājies ekrāna apdrošināšanas pakalpojumus, kā arī maldinošas komercprakses īstenošanu, nesniedzot patērētājam pietiekamu informāciju par telefonu.

KP **nekonstatēja, ne telefona ražotāja, ne telekomunikācijas pakalpojuma sniedzēja Latvijā dominējošo stāvokli**, tāpēc tirgus dalībnieku darbības nav vērtējamās saskaņā ar dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma normām, kas noteiktas Konkurences likumā.

Savukārt, ja klients uzskata, ka, noslēdzot pirkuma līgumu, ir notikusi maldināšana, KP aicina situāciju risināt patstāvīgi, vērsties vispārējās jurisdikcijas tiesā Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā

KVALIFIKĀCIJAS CELŠANAS KURSI

KP saņēma sūdzību par biedrības, kas **izsniedz saviem biedriem mērnīeku sertifikātus un nodrošina kvalifikācijas celšanas kursus**, darbībām, atsakot kursu reģistrā iekļaut kursus, ko sagatavojis privāts mērnīecības uzņēmums.

KP izpētē secināja, biedrība **atrodas dominējošā stāvoklī mērnīeku kvalifikācijas kursu izvērtēšanas tirgū**, tomēr, atsakot reģistrēt konkrēta uzņēmuma kursus reģistrā, kas tiktu piedāvāti tikai uzņēmuma darbiniekiem, **ir objektīvi attaisnojoša darbība un nav konkurences tiesību pārkāpums**.

Vienlaikus KP secināja, ka biedrības kursu novērtēšanas metodoloģija ir neskaidra, tāpēc lūdza biedrību veikt nepieciešamos uzlabojumus.

dominējošais stāvoklis

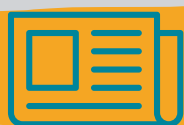

TIEŠSAISTES SALĪDZINĀŠANAS RĪKI

KP saņēma sūdzību par tiešsaistes salīdzināšanas rīku sniegtajiem pakalpojumiem internetveikalu piedāvājumu salīdzināšanai gan komerciālajiem lietotājiem, gan patērētājiem Latvijas teritorijā. Proti, iesniegums bija par tiešsaistes salīdzināšanas rīka īpašnieka rīcību, dzēšot atsauksmes par tirgus dalībnieka internetveikalu.

KP ieskatā minētā tiešsaistes salīdzināšanas platforma nevar darboties neatkarīgi no konkurentiem un no platformas pakalpojuma lietotājiem, proti, internetveikaliem un patērētājiem.

Tādējādi KP **nekonstatē konkrētās salīdzināšanas platformas atrašanos dominējošā stāvoklī tirgū**, un tās rīcība nav vērtējama atbilstīgi Konkurences likumam.

PRESES IZDEVUMU IZPLATĪŠANA

KP saņēma sūdzību par komersantiem, kuri darbojas ikdienas patēriņa preču mazumtirdzniecības tirgū un **preses izdevumu izplatīšanas pakalpojumu sniegšanā, atsakoties izplatīt savos kanālos sūdzības iesniedzēja žurnālu**, bet nenorādot atteikuma iemeslus.

KP izpētē secināja, ka komersanti, par kuriem saņemta sūdzība, neatrodas dominējošā stāvoklī ikdienas patēriņa preču mazumtirdzniecības tirgū. Savukārt vienam no sūdzībā minētajiem komersantiem pirmšķietami varētu būt **dominējošais stāvoklis preses izdevumu izplatīšanas pakalpojumu sniegšanas tirgū**.

Taču pēc izpētē iegūtās informācijas KP secināja, ka atteikums sadarboties ar sūdzības iesniedzēju ir pirmšķietami pamatots, attiecīgi **nav uzskatāms, ka būtu pieļauts konkurences tiesību pārkāpums**.

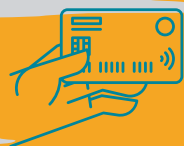

DZELZCEĻA KRAVU PĀRVADĀJUMI

KP saņēma sūdzību no tirgus dalībnieka, kurš veic dzelzceļa kravu pārvadājumus, par **valsts uzņēmuma un tās meitas sabiedrības īstenoto diskrimināciju dzelzceļa kravu pārvadājumu tirgū**, liedzot piekļuvi stacijai publiskai infrastruktūrai pierobežā ar Baltkrieviju, kā arī par iespējamiem konkurences riskiem valsts uzņēmuma un tās meitas sabiedrības, kas darbojas dzelzceļa kravu pārvadājumu tirgū, amatpersonu rīcībā.

KP secināja, ka tirgus dalībnieks, kurš iesniedza sūdzību, nespēja uzsākt darbību norādītajā teritorijā, jo tam nav iegūts vienotais drošības sertifikāts piekļuvei pierobežās (ar Baltkrieviju) dzelzceļa iecirknim. Tādējādi vienošanās neesamība ar Baltkrievijas dzelzceļa administrāciju ir būtiska tirgus barjera, lai sūdzības iesniedzējs varētu darboties tirgū.

Piekļuvi publiskai infrastruktūrai nodrošina Ministru kabineta noteikumi nr.540, kuru **uzraudzība nav KP kompetencē**. Savukārt par iespējamiem konkurences riskiem amatpersonu darbībā KP **ir informējusi valsts kapitālsabiedrības pārstāvjus**.

MAKSĀJUMU SISTĒMAS NODROŠINĀŠANA

KP saņēma sūdzību **no bankas par vairāku pakalpojumu sniedzēju darbībām Latvijā**, to pašapkalpošanās portālos atsakoties pievienot konkrētās bankas piedāvāto autorizācijas metodi klientiem.

KP izpētē secināja, ka neviens no minētajiem tirgus dalībniekiem **nav dominējošā stāvoklī** definētajā konkrētajā tirgū, attiecīgi nav pamata vērtēt to rīcības atbilstību Konkurences likuma 13. panta normām.

dominējošais stāvoklis

DABASGĀZES MAZUMTIRDZNICĪBA

KP saņēma sūdzību no **dabasgāzes mazumtirdzniecība klientiem, kuriem ir uzkrājies parāds par gāzes lietošanu, par "Latvijas Gāze" rīcību**, nosakot klientiem neizdevīgus parāda maksājuma nosacījumus, un vienlaikus par ierobežotām iespējām saņemt gāzes piegādi no citiem gāzes mazumtirgotājiem.

KP secināja, ka parādu dzēšanas prakse, atmaksāto summu izmantojot nokavējuma procentu dzēšanai, bet atlikušo summu novirzot pamatparāda dzēšanai, ir saskaņā ar Civillikumā noteikto kārtību.

Savukārt, vērtējot "Gaso" rīcību, pārtraucot dabasgāzes piegādi, tika secināts, ka tā ir saskaņā ar Dabasgāzes tirdzniecības un lietošanas noteikumiem. KP ieskatā, iesniegumā aprakstītās darbības pirmšķietami **nav uzskatāmas kā dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana**, un tādejādi nav pretrunā ar Konkurences likuma 13. pantu.

ELEKTROENERĢIJAS TIRGUS

KP saņēma sūdzību, ka valsts uzņēmums, kas vienlaikus ir elektroenerģijas mazumtirdzniecības komersants, no 2023. gada **paaugstina elektroenerģijas tarifus par nesamērīgi augstu cenu un ierobežo privātpersonu subjektīvās tiesības brīvi izvēlēties** elektroenerģijas tirgotāju.

Elektroenerģijas mazumtirgotāja sadales pakalpojuma tarifi ir regulēti, tarifu pamatotību pārbauda un tarifus apstiprina Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (SPRK), tādējādi KP konstatēja, ka valsts kapitālsabiedrības piemērotais sadales tarifs ir pamatots ar konkrētām izmaksām.

Tāpat KP noskaidroja, ka valsts kapitālsabiedrība nepamatoti **neierobežo iespēju elektroenerģijas lietotājiem veikt tirgotāju nomaiņu**.

Vienlaikus, vērtējot konkurences apstākļus elektroenerģijas mazumtirdzniecības tirgū Latvijas teritorijā, KP secināja, ka šajā tirgū darbojas arī vairāki citi nozīmīgi tirgus dalībnieki un pirmšķietami neviens no dalībniekiem šobrīd **neatrodas dominējošā stāvoklī**, tāpēc to darbība netiek vērtēta atbilstīgi Konkurences likuma 13. pantam.

KP saņēma sūdzību par Latvijas valstij piederošu elektroenerģijas ražošanas un tirdzniecības uzņēmumu par tā **darbībām elektroenerģijas ražošanu un vairumtirdzniecību Nord Pool biržā, nosakot pārmērīgas cenas** nominētā elektroenerģijas tirgus operatora Nord Pool nākamās dienas tirgū.

KP iesnieguma izpētes ietvaros vērtēja konkrētās preces ģeogrāfisko tvērumu, konstatējot, ka vairumtirdzniecības tirgus sasniedz vismaz Latvijas un Lietuvas teritorijā.

Attiecīgi nav konstatējams Latvijai piederošā uzņēmuma dominējošais stāvoklis tirgū. Papildus KP atgādināja par SPRK kompetenci, kas uzrauga šādu operatoru darbību Nord Pool biržā.

dominējošais stāvoklis un aizliegtas vienošanās

APDROŠINĀŠANA

KP saņēma vairākas sūdzības no privātpersonām un tirgus dalībniekiem **par nepamatoti augstām** sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas (OCTA) cenām **komercpārvaldītājiem ar vieglo automobili.**

KP izpētē secināja, ka nevienam no apdrošinātājiem **nav dominējošais stāvoklis** OCTA tirgū. Tāpat KP **neguva pierādījumus**, ka OCTA pārdevēju vidū būtu notikusi aizliegtas vienošanās par cenu.

ŠĶIRNES SUŅU TIRDZNIECĪBA

KP saņēma sūdzību **par suņkopības organizācijas Latvijā rīcību, liekot šķēršļus fiziskai personai piedalīties vaislas (pārošanas) darbā, radot** mākslīgus šķēršļus suņu īpašnieku darbībai tirgū.

Atbilstoši nedefinētajam tirgum KP nekonstatēja konkrētās suņkopības organizācijas dominējošo stāvokli tirgū. Tāpat netika saskatītas aizliegtas vienošanās pazīmes.

Tomēr **prevencijas nolūkos** tikšanās laikā ar suņkopības organizāciju KP norādīja, ka organizācijas dominējošais stāvoklis citos tirgos rada papildu atbildību. Pamatojoties uz izpētē un tikšanās laikā iegūto informāciju, tika sagatavota atbilde sūdzības iesniedzējam.

AUDIO PRODUKTU TIRDZNIECĪBA

KP saņēma sūdzību no elektronikas preču tirgotāja Latvijā par starptautisku audiosistēmu ražotāju, kurš **aizliedzis savas preces tirgot tālāk, ja tās iepirktas no konkrēta izplatītāja Itālijā.**

KP secināja, ka ražotājs pirmšķietami neatrodas dominējošā stāvoklī konkrētajos ietekmētajos tirgos. Sūdzībā aprakstīta iespējamā ļaunprātīgā rīcība pēc būtības atbilst aizliegtām vertikālām vienošanām.

Tā kā ne piegādātāja, ne pircēja tirgus daļa nepārsniedz 30% robežlielumu, **šāda vienošanās ir atbrīvojama no konkurences tiesībās noteiktajiem vertikālu vienošanos aizliegumiem**, ar atrunu, ja tā nesatur ne stingros, ne izslēgtos ierobežojumus, piemēram, tālākpārdošanas cenu noteikšana, pasīvās tirdzniecības aizliegums, beztermiņa nekonkurēšanas pienākums.

Lai to novērtētu, KP veica izplatīšanas līgumu analīzi un **nekonstatēja, ka tie satur stingros vai izslēgtos ierobežojumus**, ko nekādā gadījumā nedrīkst ietvert līgumos un īstenos praksē.

Nemot vērā, ka ražotājs savu preču izplatīšanai un tirgošanai pasaulē izmanto selektīvās izplatīšanas sistēmu, kas ļauj ikvienam uzņēmumam pievienoties produktu izplatīšanai ar nosacījumu, ka tas var izpildīt ražotāja izvirzītos kritērijus, KP aicināja elektronikas preču tirgotāju vērsties pie ražotāja ar lūgumu pievienoties vēlamo produktu izplatīšanas tīklam, lai nākotnē varētu tirgot ražotāja preces Latvijā.

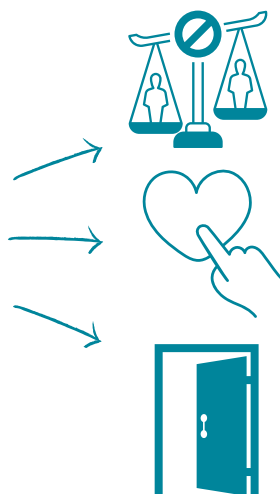
Sūdzības par konkurences neitralitātes pārkāpumiem

Publiskām personām - valsts un pašvaldību iestādēm, kā arī to piederošām kapitālsabiedrībām - ir aizliegts kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci. Aizliegums stājas spēkā no 2020. gada 1.janvāra un ir noteikts Konkurences likuma 14.1 pantā.

AIZLIEGTS:

Publiskām personām - valstij, pašvaldībām un to piederošām kapitālsabiedrībām

diskriminēt tirgus dalībniekus, radot **nevienlīdzīgus** konkurences apstākļus

radīt **priekšrocības kapitālsabiedrībām**, kurās publiskai personai ir tieša vai netieša ietekme

īstenot darbības, kuru dēļ citi tirgus dalībnieki ir **spiesti atstāt tirgu** vai kuru dēļ tiek apgrūtināta potenciālo uzņēmumu iekļūšana vai darbība tirgū.

Lai novērstu konkurences neitralitātes pārkāpumu:

1

Veic pārrunas ar publisko personu

ja pārrunas ir nesekmīgas,

2

attiecībā uz kapitālsabiedrībām var pieņemt lēmumu par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu

NOZARES

kultūras pieminekļu aizsardzība

video koplietošanas platformas

programmatūras izstrādes pakalpojumi

svaigpiena realizācija

sabiedriskais transports

preses piegāde

ūdensapgādes pakalpojumi

interesu izglītība

reklāmas izvietošana

konkurences neitralitāte

KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBA

KP saņēma sūdzību par Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes organizētajiem iepirkumiem, kas saistīti ar **valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu uzmērīšanas darbu** ar trīsdimensionālās lāzerskenēšanas un fotogrammetrijas metodi un ģeofizikālās apsekošanas darbu ar radiolokācijas metodi to stāvokļa dokumentēšanai.

KP ieskatā, iepirkumos ietvertā prasība, ka "pretendentam ir zemes dziļu izmantošanas licence ar izmantošanas veidu - ģeofizikālai izpētei", **varētu tikt vērtēta kā nesamērīga**, ņemot vērā Valsts vides dienesta skaidrojumu, ka nepieciešamo pakalpojumu sniegšanai - zemes dziļēs esošo kultūrvēsturisko objektu izpētei, ja tā nav saistīta ar ģeoloģisko datu iegūšanu zemes dziļu izmantošanai, - licence ģeofizikālai izpētei nav nepieciešama.

KP ieskatā, lai gūtu pārliecību par pretendentu spējām sniegt pārvaldei nepieciešamos pakalpojumus, kā arī, **lai veicinātu konkurenci iepirkumā**, iepirkumu nolikumos jāparedz iespēja pretendentiem apliecināt spēju veikt konkrētos pakalpojumus, piemēram, iesniedzot informāciju par tehnisko nodrošinājumu un personāla kvalifikāciju konkrēto darbu izpildei. Savukārt, konkrētā licence, ja tas ir pamatoti, var tikt uzskatīta par līdzvērtīgu papildu iespēju apliecināt savu spēju atbilstošā kvalitātē sniegt nepieciešamos pakalpojumus.

Tāpat KP ieskatā, pasūtītājam bija jāparedz samērīgs termiņš no iepirkuma izsludināšanas vai piedāvājuma iesniegšanas brīža līdz iepirkuma līguma noslēgšanai, lai tiem pretendentiem, kam iepirkuma izsludināšanas laikā nebija attiecīgā licence, būtu bijusi iespēja to iegūt līdz līguma slēgšanas brīdim.

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde **ir apliecinājusi KP, ka apņemas ņemt vērā KP norādījumus**, lai nepieļautu pretrunīgu prasību iekļaušanu turpmākajos iepirkumos, vienlaikus meklējot risinājumus, kā paplašināt potenciālo izpildītāju loku, taču pievēršot lielu uzmanību izpildījuma kvalitātei.

Līdz ar to KP secināja, ka veikto pārrunu rezultātā Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde ir apņēmusies turpmākajos iepirkumos par zemes dziļēs esošu kultūras pieminekļu izpētes darbiem ar trīsdimensionālās lāzerskenēšanas un fotogrammetrijas metodi un ģeofizikālās izpētes darbiem ar radiolokācijas metodi, nodrošināt konkurences neitralitāti jeb Konkurences likuma 14.1 panta pirmās daļas ievērošanu. Attiecīgi, KP izbeidza jautājuma tālāku izpēti.

VIDEO KOPLIETOŠANAS PLATFORMAS

KP saņēma sūdzību par Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes (NEPLP) rīcību saistībā ar **video koplietošanas platformu "Youtube"** un tajā pieejamām televīzijas programmām, kas tiek translētas tiešraidē, t.sk. izplatītas Latvijas teritorijā, norādot, ka video koplietošanas platformai "Youtube" nav nepieciešams saņemt apraides un retranslācijas atļaujas, kas kropļo konkurenci.

NEPLP attiecībā uz video koplietošanas platformām skaidroja, ka tajās tiek izvietoti lietotāju veidoti video un satura izvietojumam šajās platformās nav nepieciešams saņemt apraides vai retranslācijas atļauju. Video koplietošanas platformas jurisdikcijas valsts nosakāma atbilstoši normatīvajos aktos paredzētajam, un Latvijas jurisdikcijā šobrīd nav reģistrēta neviena video koplietošanas platforma.

Video koplietošanas platformās **izvietotais saturs pamatā tiek izvietots, ievērojot pašregulācijas nosacījumus** - arī Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā ir noteikts, ka "video koplietošanas platformas pakalpojuma sniedzēji izstrādā savu publiski pieejamu rīcības kodeksu, kurā norāda darbības pamatprincipus, akceptētos ētiskas darbības nosacījumus [...]".

Līdz ar to KP secināja, ka video koplietošanas platformas ("**Youtube**" u.c.) **neveido savu saturu un uz tām nav attiecināma redakcionālā atbildība**. Tās darbojas kā platforma citām personām (kas var būt arī televīzijas programmas), lai tās kopīgotu savu saturu. Līdz ar to video koplietošanas platforma ir kā starpnieks. Tādējādi elektronisko plašsaziņas līdzekļi, kuriem ir jāsaņem apraides vai retranslācijas atļaujas un video koplietošanas platformas **ir uzskatāmas par dažādiem pakalpojumiem, kuriem ir pamatoti noteikt dažādas normatīvo aktu prasības**.

konkurences neitralitāte

PROGRAMMATŪRAS IZSTRĀDES PAKALPOJUMI

Iesniedzēja ieskatā, konstatējams favorītisms iepirkumu uzraudzības biroja rīkotajā atklātajā konkursā "Publikāciju vadības sistēmas izstrāde". Iesniedzēja ieskatā, konkursa vērtēšanas gaitā tam tika **nepamatoti samazināts punktu skaits un komisijas vērtējumi veikti subjektīvi**.

Iesniedzējs ar sūdzību bija vērsies arī IUB, un IUB pieaicinājis ekspertu. Ekspertu pieaicināšana ir būtiska, kad iepirkumā pastāv ne tikai tādi kritēriji, kurus var matemātiski precīzi novērtēt tikai uz objektīvu apsvērumu pamata, nepieļaujot cilvēciski subjektīvu vērtējumu (Pasūtītāja novērtējuma brīvība piedāvājumu salīdzināšanā).

IUB kā pasūtītājs pārtrauca konkursu, un attiecīgi IUB kā kompetentā iestāde sūdzību iepirkumu jomā izskatīšanai pieņēma lēmumu izbeigt lietvedību.

Ņemot vērā iepriekš minēto, kā arī apstākli, ka sūdzības izskatīšanas IUB procesā sūdzības iesniedzējs **saņēma visaptverošu un objektīvu vērtējumu par konkursa norisi ne tikai no IUB kā kompetentās iestādes iepirkumu jomā, bet arī no eksperta un Centrālās finanšu un līgumu aģentūras**, KP vērtējumā, veikt padziļinātu analīzi konkursa saimnieciski visizdevīgākā piedāvājuma novērtējumam, KP nebūtu lietderīgi.

SVAIGPIENA REALIZĀCIJA

KP tika saņemts iesniegums par **publiskas personas kapitālsabiedrības**, kas nodarbojas cita starpā ar svaigpiena ražošanu, konkurenci ierobežojošām darbībām, **nedodot iespēju ieinteresētajiem tirgus dalībniekiem pretendēt uz kapitālsabiedrības svaigpiena iegādi**.

Iesniegumā tika norādīts, ka nav skaidra procedūra, kā kapitālsabiedrība izvēlas sadarbības partnerus, kuriem tiek pārdots svaigpiens, kā arī nav skaidra svaigpiena cenas noteikšanas metode.

KP konstatēja, ka kapitālsabiedrība visu tās saražoto svaigpienu **atbilstoši noslēgtajam līgumam pārdod vienam sadarbības partnerim**.

KP nesaskatīja tādu pazīmju kopumu, kas varētu liecināt par Kapitālsabiedrības darbību neatbilstību konkurences neitralitātei, nododot atsavināšanai svaigpienu.

Vienlaikus KP aicināja kapitālsabiedrību patstāvīgi pilnveidot savu darbību atbilstoši Latvijas Korporatīvās pārvaldības kodeksa "Labas korporatīvās pārvaldības ieteikumi uzņēmumiem Latvijā" prasībām, tādējādi, **nodrošinot kapitālsabiedrības darbības lielāku caurskatāmību**, īpašu uzmanību vēršot kapitālsabiedrības interneta vietnē publicējamai informācijai, kā arī politiku, t.sk. Darījumu partneru izpētes politikas, izstrādei.

KP norādīja, ka, publicējot informāciju par kritērijiem, pēc kādiem kapitālsabiedrība izvēlas sadarbības partnerus, par iespējam pieteikties svaigpiena iegādei, kā arī pieejamo svaigpiena apjomu, kapitālsabiedrība ilgtermiņā ne tikai **iegūs izvirzītajām prasībām atbilstošus un izdevīgus sadarbības piedāvājumus, bet arī novērsīs tirgus dalībnieku bažas** par iespējamu konkurences ierobežošanu svaigpiena pārdošanas procesā.

SABIEDRISKAIS TRANSPORTS

KP saņēma komersanta, kas veic sabiedriskā transporta pakalpojumus, sūdzību **par kādas valstspilsētas iepirkuma nolikumu, kas šķietami radījis priekšrocības pašvaldības kapitālsabiedrībai**, kas sniedz pasažieru pārvadājumus ar autobusiem.

Sūdzības iesniedzējs bija vērsies arī Iepirkumu uzraudzības birojā, kas attiecīgi **aizliedza turpināt iepirkuma procedūru un slēgt līgumu**.

Ņemot vērā, ka Iepirkumu uzraudzības birojs savas kompetences ietvaros bija vērtējis nolikuma prasības, tai skaitā precīzi norādot, kuri nolikuma punkti bija neatbilstoši, KP vērtējumā, **veikt padziļinātu minēto iepirkuma nolikuma prasību analīzi nebija lietderīgi**. Tādējādi KP nesaskatīja pietiekamu pamatu lietas ierosināšanai par neatbilstību konkurences neitralitātei.

konkurences neitralitāte

PRESES PIEGĀDE

KP izvērtēja sūdzību par Satiksmes un Kultūras ministrijas darbībām, sniedzot valsts atbalstu "Latvijas Pasts" zaudējumu segšanai par preses piegādāšanu, **vienlaikus nenodrošinot valsts atbalstu zaudējumu segšanai privātajam komersantam**, kurš arī nodrošina abonētās preses piegādes pakalpojumus.

"Latvijas Pasts" ir univērsālais pasta pakalpojumu sniedzējs Latvijā, kurš šīs tiesības ieguvis Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas rīkotā konkursā.

Izvērtējot iesniegumu, KP **nekonstatēja pamatu lietas ierosināšanai par konkurences neitralitātes pārkāpumu**, par cik konkurences neitralitātes normas tiek piemērotas, ciktāl konkrētā darbība tieši neizriet no citos likumos noteiktajām prasībām.

Tāpat KP nav tiesīga iejaukties citas iestādes kompetencē ietilpstošo jautājumu izskatīšanā, lēmumu pārbaudē vai darba organizācijas un prioritāšu noteikšanā. Līdz ar to KP iesaiste konkrētajā gadījumā iespējama vienīgi sniedzot atzinumu, lai konkrētās jomas politikas veidošanas ietvarā veicinātu pēc iespējas konkurenci veicinošākas izvēles.

KP secināja, ka līdzšinējais **pastāvošais normatīvais regulējums**, kas nodrošina zaudējumu kompensēšanu tikai "Latvijas Pastam" **nav konkurenci sekmējošs**, un būtu ieteicams radušos zaudējumus kompensēt arī citiem komersantiem, kas sniedz šādu pakalpojumu – preses piegādi.

KP pārstāvji regulāri piedalās Satiksmes ministrijas organizētajā Pasta nozares konsultatīvajā padomē un savas kompetences robežās, diskutējot par izmaiņām normatīvo aktu regulējumā, kas saistīti ar abonētās preses piegādi, **aicina ieviest risinājumus, kas būtu pēc iespējas konkurenci veicinoši**.

ŪDENSAPGĀDES PAKALPOJUMI

KP saņēma sūdzību par kādas valstspilsētas rīcību, **apvienojot pašvaldības teritorijā divas darbojošās pašvaldības kapitālsabiedrības**, kas nodarbojas ar ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu sniegšanu, un **piemērojot klientiem vienotu tarifu**. Kā rezultātā daļai klientu maksa par ūdensapgādes pakalpojumiem pieaugs par 100% un daļai – samazināsies par 3%.

KP izpētē secināja, ka daļā pašvaldības teritorijas maksa par pakalpojumu tiek noteikta pēc 2015. gadā pieņemta tarifa. Pirmšķietami tarifa ekonomiskā pamatotība astoņu gadu garumā varētu arī būt objektīvi mainījusies.

Vienlaikus norādāms, ka Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (SPRK) **ir atbildīga par tarifu apstiprināšanu sabiedriskajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem**. Pašlaik SPRK savas kompetences ietvaros izvērtē tarifu ekonomisko pamatotību.

INTEREŠU IZGLĪTĪBA

KP saņēma sūdzību par pašvaldības iestādes rīcību, piedāvājot ārpus pašvaldības teritorijas dzīvojošajiem skolēniem **digitālo prasmju nodarbības par cenu, kas ir zemāka nekā tirgū piedāvātā**.

Attiecībā uz piedāvāto digitālo prasmju nodarbību cenu ārpus pašvaldības teritorijas dzīvojošiem skolēniem, KP pirmšķietami secināja, ka tajās **ir iekļautas visas tā īstenošanas izmaksas**. Turklāt vienas digitālās nodarbības **izmaksas ir salīdzināmas ar privātā tirgus dalībnieka sniegtās digitālās nodarbības izmaksām**, jo tās atšķiras 10 % robežās.

KP secināja, ka būtiskākās atšķirības šo digitālo nodarbību cenā veidojas galvenokārt tādēļ, ka **pašvaldības iestādes kā pastarpinātā pārvaldes iestādes uzdevums nav peļņas gūšana**, līdz ar to cenai nav pievienots peļņas apmērs.

Vienlaicīgi KP secināja, ka ZinātneS, tehnoloģiju, inženierzinātnes un matemātikas (STEM) interešu izglītībā **pastāv daļēja tirgus nepilnība**, kas ietekmē arī saistītos tirgus un Latvijas tautsaimniecību kopumā.

konkurences neitralitāte

REKLĀMAS IZVIETOŠANA

2023. gadā **35 % no visām sūdzībām**, kas bija saņemtas par iespējamiem konkurences neitralitātes pārkāpumiem, saņemtas par pašvaldības rīcību reklāmas nozarē.

Piemēram, par:

- pašvaldības piešķirtajiem termiņa pagarinājumiem attiecībā uz normatīvo aktu prasību nodrošināt pieslēguma vietu pārbūvi (pāreju) no gaisvadu iekārto kabeļu līnijām uz pazemes kabeļu līnijām,
- pašvaldības kapitālsabiedrības noslēgtajiem līgumiem par pieturvietu izbūvi un reklāmas izvietojumu tajās,
- pašvaldības un pašvaldības kapitālsabiedrības vides reklāmas izvietojuma tiesību izsolēs noteiktajām prasībām un nosacījumiem.

Saistībā ar vides reklāmu pieslēguma vietu pārbūvi, ievērojot, ka Konkurences likuma 14.1 panta ceturtā daļa paredz, ka pantu par konkurences neitralitāti piemēro, **ciktāl konkrētā darbība tieši neizriet no citos likumos noteiktajām prasībām**, KP nav tiesīga iejaukties citas iestādes kompetencē ietilpstošo jautājumu izskatīšanā, lēmumu pārbaudē, darba organizācijas un prioritāšu noteikšanā.

Vienlaicīgi KP **pašvaldībai un tās aģentūrai nosūtīja vēstuli**, kurā norādīts, ka tām ir **pienākums nodrošināt vienlīdzīgus apstākļus visiem komersantiem**, kas darbojas attiecīgajā tirgū. Tāpat, ņemot vērā arī faktisko situāciju – proti, pazemes kabeļu līniju ierīkošana ir finansiāli dārga un laikietilpīga, kā arī to, ka ir pagājis sākotnēji noteiktais termiņš patvaļīgas būvniecības novēršanai, KP pašvaldībai norādīja, ka būtu rūpīgi jāizvērtē katra saņemtā pagarinājuma pieprasījuma pamatojums un tas jāpiešķir tikai gadījumos, kad pastāv objektīvi apstākļi, kas attaisno šāda termiņa pagarinājumu. Turklāt, KP vērsa uzmanību uz to, ka, ja vienam komersantam tiek noteikts pagarinājums, tad šāda paša termiņa pagarinājumu jānodrošina arī citiem komersantiem, kas atrodas vienādos faktiskos un tiesiskos apstākļos..

KP atzīst, ka ir būtiski, ka vides reklāmās tiek izmantoti elektropievades risinājumi, kas ir estētiski un iederas pilsētvidē. Vienlaikus, **KP aicināja rast kopsaucēju** pašvaldības vēlmei veidot sakārtotu un estētisku pilsētvidi, no vienas puses, ar tirgus dalībnieku objektīvām grūtībām un šķēršļiem nodrošināt pāreju uz pazemes kabeļu līnijām, kā arī vēlmi netraucēti sniegt reklāmas pakalpojumus pašvaldības teritorijā. Vienlaicīgi KP nav tieša kompetence, lai veiktu pašvaldības pieņemto lēmumu tiesiskuma pārbaudi. Minēto administratīvo aktu tiesiskuma pārbaude primāri veicama Administratīvā procesa likumā paredzētajā kārtībā

Izskatot saņemtās sūdzības, KP vērtēja, vai pašvaldības kapitālsabiedrības noslēgtajos līgumos par pieturvietu nojumju izbūvi un reklāmas izvietojumu tajās tiek **radītas priekšrocības konkrētiem komersantiem** – pašvaldības kapitālsabiedrības darījumu partneriem. **KP nesaskatīja līgumos neatbilstības** pušu iepriekš iesniegtajām rakstveida aņņemšanām, kā arī nesaskatīja šo līgumu pietiekamu ietekmi uz vides reklāmas tirgu. Tāpat **KP nesaskatīja konkurences neitralitātes neatbilstības pašvaldības kapitālsabiedrības darbībās**, noslēdzot attiecīgos līgumus, un to izpildē. Taču attiecībā uz turpmāko rīcību KP norādīja, ka pašvaldības kapitālsabiedrībai un tās darījumu partnerim ir jāveic konkrētas darbības, pārskatot līguma nosacījumus, un jānosaka nomas maksa par reklāmas izvietojuma tiesībām vadoties pēc tirgus principiem, tādējādi mazinot turpmākās rīcības iespējamo negatīvo ietekmi uz konkurenci. Tāpat KP norādīja, ka **līguma saistību neizpildes akceptēšana rada Konkurences likuma 14.1 panta pārkāpuma risku pašvaldības kapitālsabiedrībai**.

Vērtējot pašvaldības un pašvaldības kapitālsabiedrības rīkoto izsoļu par vides reklāmas izvietojuma tiesībām uz, t.sk. tiltu un satiksmes pārvadu konstrukcijām, sabiedriskā transporta pieturvietās, uz sabiedriskā transporta un sabiedriskajā transportā, dokumentācijā iekļautās prasības un nosacījumus, **KP nekonstatēja, ka tās būtu nepamatoti konkurenci ierobežojošas** Konkurences likuma tvērumā. Vienlaikus **KP sniedza norādījumus pašvaldībai un pašvaldības kapitālsabiedrībai**, kā veicināt konkurenci turpmākajās izsolēs un konkursos, piemēram, sadalot priekšmetu lotēs un bridināja par nepieciešamo piesardzību, nosakot garus līgumu termiņus.

Sūdzības par negodīgu konkurenci un Reklāmas likuma pārkāpumu

REKLĀMAS LIKUMA AIZLIEGUMS

izplatīt nepatiesu un maldinošu reklāmu

veikt maldinošu preču salīdzināšanu

Ja pārkāpums rada kaitējumu vienam tirgus spēlētājam, nevis **būtisku kaitējumu konkurencei (kopumā)**, tad pārkāpuma izskatīšana nav KP kompetencē.

Turklāt KP izskata sūdzības tikai par tādām reklāmām, kas adresētas **tirgus dalībniekiem**, ne patērētājiem.

NEGODĪGAS KONKURENCES AIZLIEGUMS

maldināt attiecībā uz nosaukumu vai precī

izplatīt nepatiesu informāciju

izplatīt cita tirgus dalībnieka komercnoslēpumu

ietekmēt citu tirgus dalībnieku ar draudiem vai uzpirkšanu

Reklāmas likuma pārkāpuma un Negodīgas konkurences aizlieguma pārkāpuma gadījumā aizskartais tirgus dalībnieks ar civiltiesisku prasību var vērsties tiesā.

NOZARES

grāmatu mazumtirdzniecība

Konkurences padome saņēma sūdzību no kāda grāmatu izdevēja par Reklāmas likuma pārkāpumu un Negodīgas konkurences aizlieguma pārkāpumu.

Grāmatu izdevējs sūdzējās par mazumtirgotāju, kurš izdevēja grāmatas nodēvējis kā nepiemērotas Ziemassvētku dāvanām, tādējādi neveicinot grāmatu tirdzniecību.

Konkurences padome, izvērtējot iesniegumu, konstatēja, ka reklāma nav adresēta tikai profesionālās darbības veicējiem (tirgus dalībniekiem) un ka iespējams pārkāpums nerada būtisku kaitējumu konkurencei kopumā, tāpēc izskaidroja Konkurences padoms pilnvaras un norādīja uz iespējamību ar sūdzību vērsties tiesā.

KONKURENCES PADOME

tālr. 67282865

e-pasts: pasts@kp.gov.lv

www.kp.gov.lv

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010

